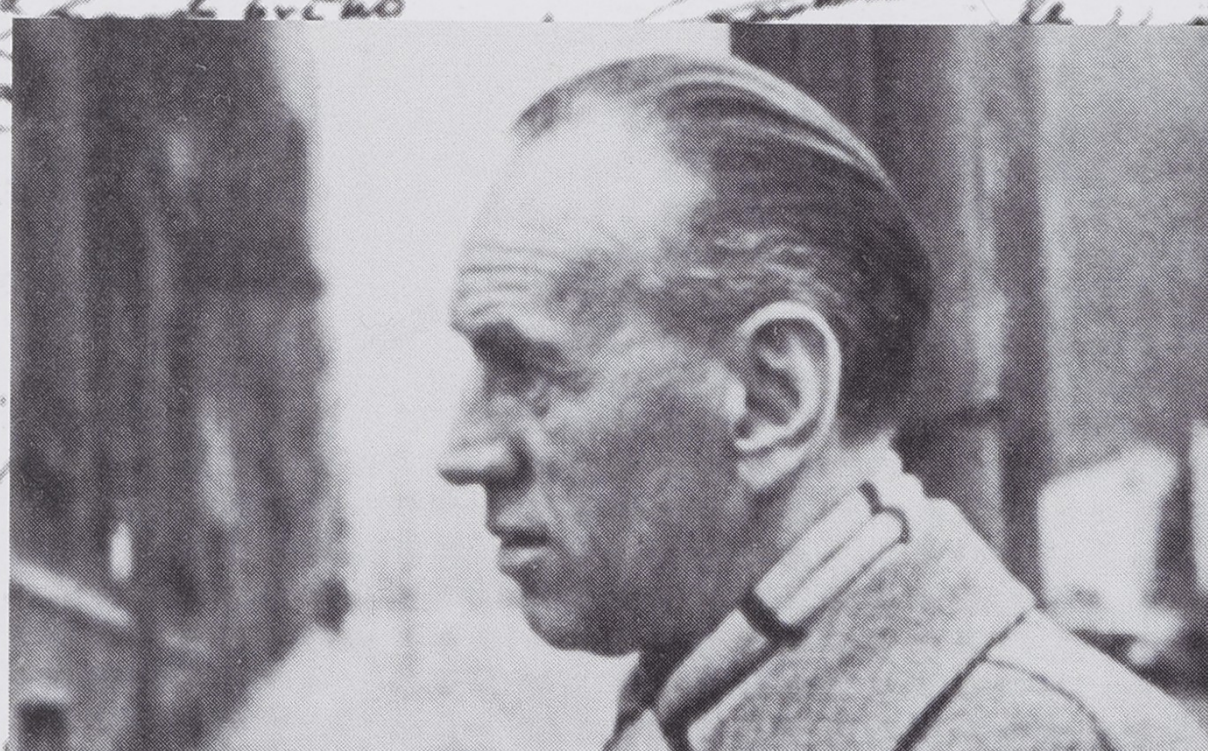
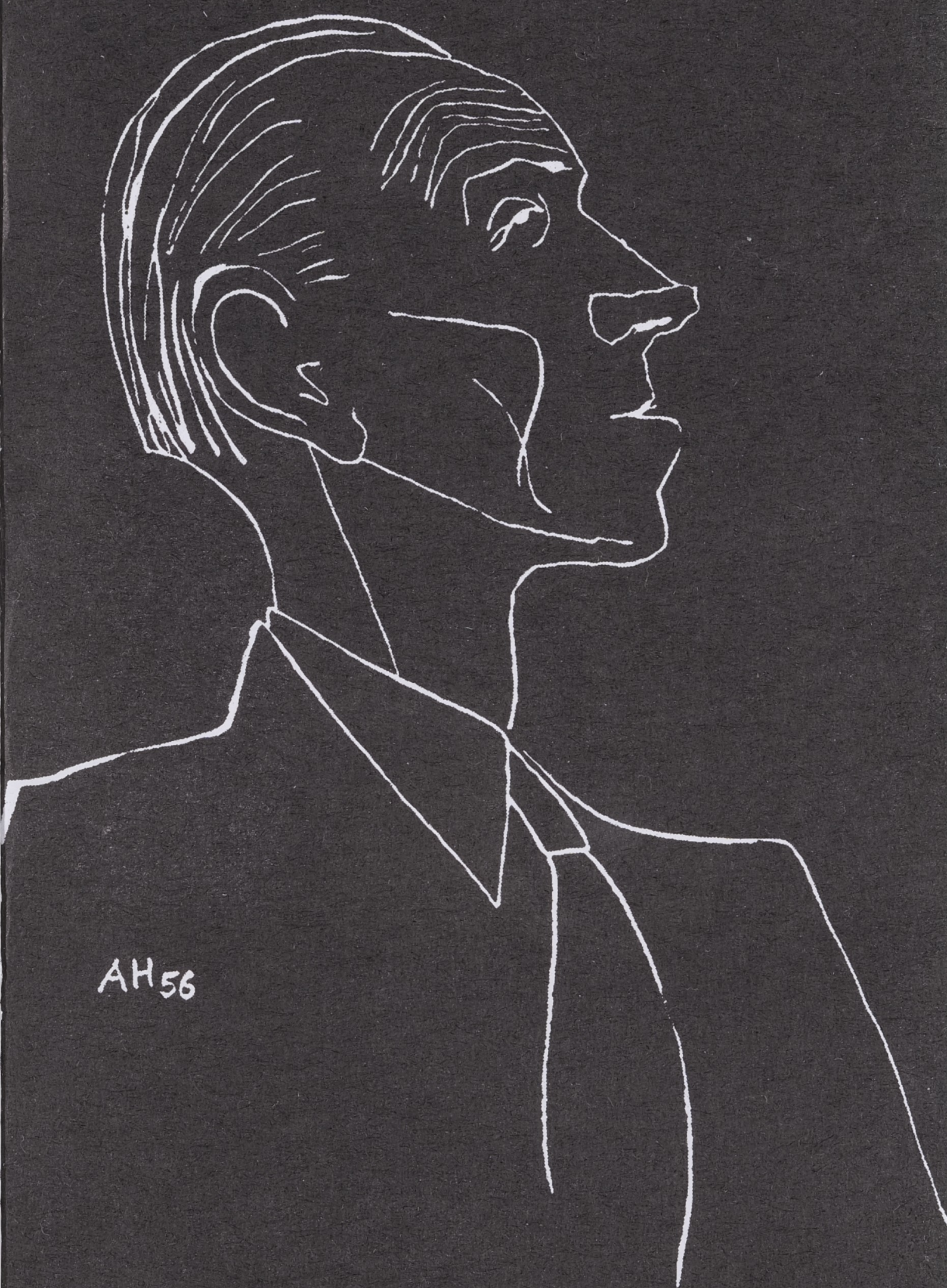

František Hrubín **Romance pro křídlovku**

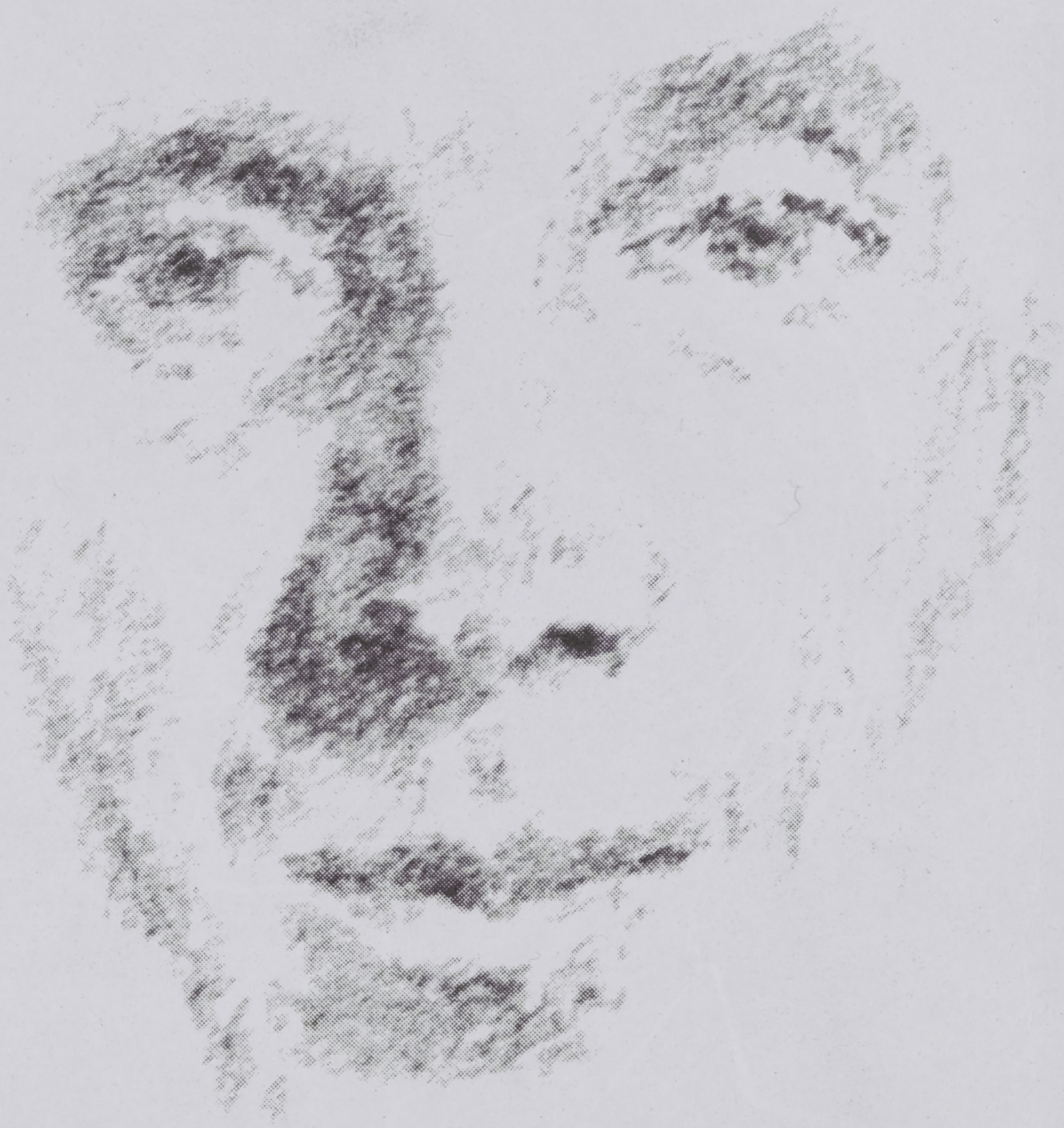
PREMIÉRA
6. června 1998
v divadle
Jiřího Myrona

Handwritten text in a cursive script, likely a manuscript or a collection of notes. The text is written in a dark ink on a light-colored paper. The script is highly stylized and difficult to decipher. The text is organized into several lines, with some lines being crossed out or corrected. There are also some small diagrams or sketches interspersed with the text. The overall appearance is that of a personal or working manuscript.

Karikatura Adolfa Hoffmeistera z roku 1956

17. I. 1958
W. S. Sabins

František Hrubín

Romance pro křídlovku

Scénář: Marek Pivovar

Režie: Radovan Lipus

Dramaturgie: Jaroslav Vostrý j. h.
a Marek Pivovar

Výtvarník scény: Petr Matásek j. h.

Výtvarník kostýmů: Tomáš Kypta j. h.

Hudba
a hudební nastudování:
Pavel Helebrand j. h.

Hudební
a zvuková spolupráce: Bořivoj Wojnar

Kapela hraje ve složení:
Klavír: Jiří Šimáček j. h.
Harfa: Kristína Hanzelová j. h.
Violoncello: Martina Cigánková j. h.
Akordeon a klarinet: Eduard Rakus j. h.

Představení řídí: Marta Celárková

Text sleduje: Daniela Kačorová

Vedoucí provozně technického útvaru S. Muntág, vedoucí dekoračních dílen M. Kožušníková, jevištní mistři M. Novák a P. Novák, mistr osvětlení S. Dvořák, mistr zvuku B. Wojnar, vedoucí krejčovny E. Zapletalová, mistr vlásenkárny R. Helmešová, mistr garderoby Z. Nezhybová, vedoucí rekvizit A. Václavíková.

Děkujeme klientům a zaměstnancům Ústavu sociální péče pro mentálně postižené v Ostravě, kteří v Chráněných dílnách bez nároků na odměnu zhotovili pouťové růže.

Osoby a obsazení:

Básník

Jan Fišar

František

Vladimír Polák

Terina

Jana Bernášková j. h.

Viktor

Milan Kačmarčík

Dědeček

Milan Šulc

Tonka

Gabriela Mikulková j. h.

Viktor (po letech)

Miroslav Rataj

Dále účinkují posluchači Hereckého studia Mileny Asmanové:

Barbora Puhrová, Ludmila Sedláčková,
Zuzana Kainarová, Hana Maňásková,
David Mílek a Zbysgniew Kalina

František Hrubín

se narodil 17. září 1910 v Praze. Krajem jeho dětství se ovšem stal „prastarý hřbet při soutoku Sázavy a Vltavy“. V roce 1914 totiž jeho otec rukoval do války a rodina se přestěhovala do Lešan, matčina rodiště. Lešany, Netvořice, Krhanice - ano, to je kraj Romance pro křídlovku... Tatínek prošel celou válkou a ve zdraví se vrátil zpět. Malý František mu psával na frontu dojemné listy... Ke krajině svého dětství se básník vracel celý život - psal o ní a jezdil pobýť.

Na studia do Prahy

Jako dvanáctiletý se budoucí básník vrací do Prahy, aby začal studovat gymnázium. Prošel celkem třemi, k osudnému setkání došlo na tom v pořadí druhém, v Truhlářské ulici. To mu spolužák Miroslav Hofmeister podstrčil v hodině matematiky pod lavicí sonet, který sám napsal. Rázem se básně staly důležitějšími než nudné vyučování, Hrubín se pokouší

sám psát, opsal si Máchovu báseň, ačkoli do té doby „vlažně četl a s nechutí opisoval jen povinnou básnickou četbu“. S novým kamarádem se toulá za školou, objevují nové světy...

Mimochodem, právě jemu byl určen dopis, vkomponovaný do Romance pro křídlovku, který začíná slovy „Milý Slávo...”

U stolu

Počátky pod pseudonymem

Zveřejňovat své verše začal František Hrubín jako devatenáctiletý ve Studentském časopise a v Cestě. Kromě vlastní tvorby také hojně překládal. Mnohdy se podepisoval pod různými pseudonymy, aby nebyl obviněn svými pedagogy, že je mu básnění milejší než výuka, nebo aby se čtenářům nezdálo, že je jeho textů v jednom čísle příliš mnoho... Touží se setkat s tehdy již známými básníky Horou, Halasem, Závadou, Seifertem, Hořejším, Obrtelem

Maminka

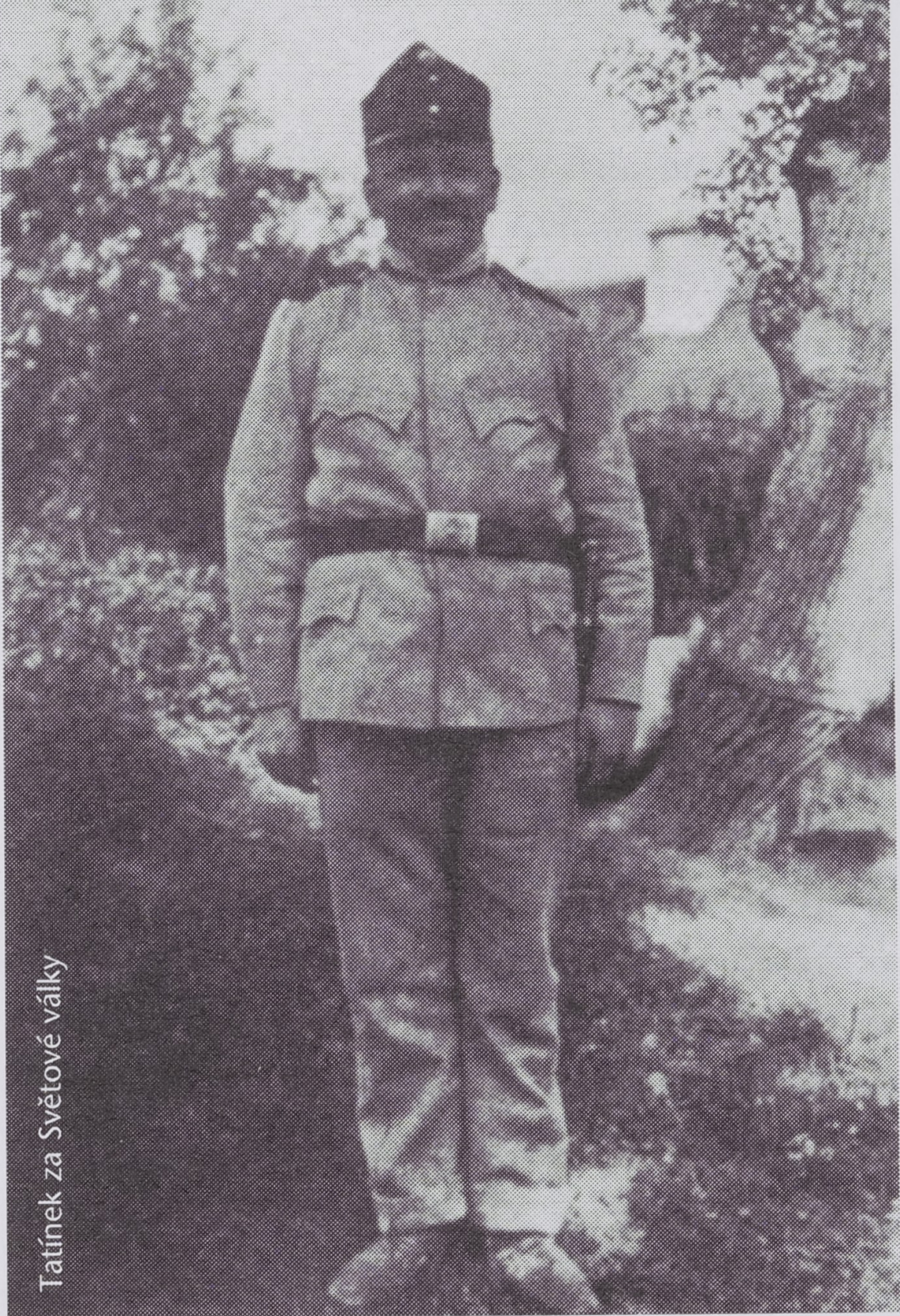
a jeho přání se mu brzy plní. Především na toto období kavárenských sedánek a vášnivých debat po čase zaníceně vzpomíná v jedné ze svých próz „Lásky“.

Oslnivý debut

První sbírku vydal Hrubín knižně v roce 1933, redigoval ji Vilém Závada: „To už se s ním budu dobře znát: přijde k nám a s jistou skrytou obřadností mi oznámí, že v Melantrichu vyjde má první knížka, že ji dokonce odměnili cenou, dal jsem jí název Slib („Ale název se nelíbí,“ řekne.); budeme se dohadovat a nakonec po desaterém listování se zastaví u titulu jedné básně a tak sbírku pokřtíme Zpíváno z dálky.“ Dodejme jen, že oceněná sbírka obstála v konkurenci 180 dalších básnických pokusů (!). Ihned se setkala s nadšenou reakcí literátů i kritiků, vysoko ji ocenil také F. X. Šalda: „Nevšední talent, něco velmi ryzího, nepokaženého dosud řemeslnou básnickou rétorikou. Tichý extatik, který vidí, co uniká jiným: barvy a tóny ultrafialové; mámivý melodik, tím mámivější, že melancholický zpěv jeho krve láme do zájmutí touha duchovnosti a lítost nevykoupení. Vztahy na samém

1914 ...

Tatínek za Světové války

pomezí nevyslovitelná, subtilní nápovědi života a předtucha smrti jsou vlastní doménou Františka Hrubína." Šaldova slova můžeme směle vztáhnout na mnohé další Hrubínovy sbírky (i na Romanci pro křídlovku), především na ty, které vznikaly v „měsíční končině poezie“.

Po maturitě zkoušel básník práva, brzy přešel na filozofickou fakultu, ale víc než učit se, jak žít, ho láká sám život, víc než studium literatury mu dává vlastní tvorba... Dalším předělem v jeho životě se stává setkání s Josefem Horou: "Budeme se denně scházet dopoledne, v kavárně Metro, prolistuje noviny, popovídáme si a já ho pak půjdu doprovodit do redakce na Václavském náměstí. Jednou mi otec-ky řekne: „Takhle to nejde, abys nic nedělal, básničky - to je málo!“ A hned

odskočí někam zatelefonovat, po chvilce se vrátí a usmívá se: „Jak by se ti líbilo v Městské knihovně?“ A za půl roku můj tulácký život dostane jakés takés hráze.“ V Městské knihovně Hrubín setrval až do války. Místo „za větrem“ mu umožnilo dále tvořit, překládat, redigovat... Po roce 1945 pracoval krátce na Ministerstvu informací a pak už se věnoval výhradně tvorbě.

Terina poprvé

Druhá sbírka Františka Hrubína Krásná po chudobě vyšla v roce 1935 a znamená počátek oblouku, na jehož konci je - Romance pro křídlovku. Některé z veršů sbírky jsou v „Romanci“ přímo citovány nebo parafrázovány, jiné ji upomínají tématem. Přečtěme si nejprve drobty z Hrubínových úvah, které se naší „Romance“ přímo či nepřímo týkají: „Romantický plášť se nám občas sveze z ramen: stačí vyjet na tramp do sázav-

Básník v roce 1936

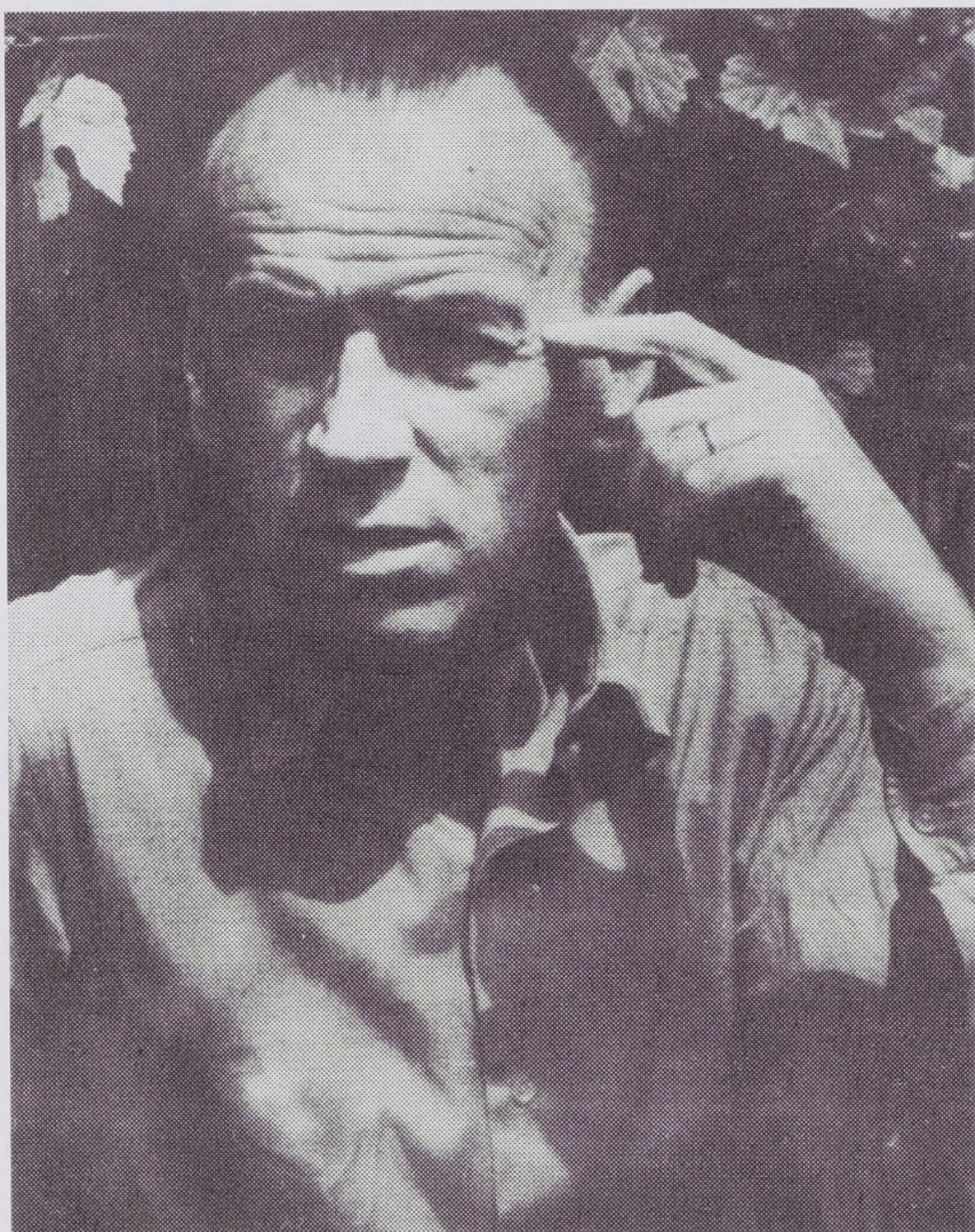
ských kaňonů... Stačí vystavit se slunci, plout naznak vorovou cestou a vraty jezů, setkat se s dívkou, přirozenou, jako ta řeka; stačí otáčet se s ní při polce a smísit svůj pot s jejím pod křídlovkou vesnické muziky...

Je mi devatenáct, denně se toulám s dívkou na břehu Sázavy, ve vysokých stráních nad Jiříkovým jezem, je to léto, o němž si myslím, že je poslední, jak je omamné (...a což to není krásné - ohni vyletět vstříc, rozkoši do náruče, osudu v dlaň?)... Ten vztah je prostý a naivní, veškerá náruživost se přelévá do bláznivé touhy a z ní nazpátek, je to sám v sobě se vysilující a zároveň mohutnějící proud: tu touhu naplnit bychom si, já i ta dívka, skoro troufali, ale nevíme jak: hmota a světlo, tvar a víření, to jsme...

Jsem přesvědčen, že literatura opravdu neroste z literatury, ale ze života, z toho, jak důsledně a plně jsem schopen a ochoten prožít svůj vlastní nezaměnitelný život. Zkušenosti literární jsou přitom ovšem nezbytnou podmínkou: jsou měřítkem toho, do jaké míry žiju svůj život.

Člověk nemůže jít za své možnosti, to vede jen ke křečím. Nemůže do šíře a extenzity, může jen do hloubky a intenzity. Může jen nad své schopnosti, nad sebe, do výšky, nad daný půdorys svých možností. Tímhle hledáním své nejvlastnější míry se musí člověk trápit celý život. Nejhorčejší a pořád ještě přese všechno se všemi šancemi, žel jenom v mládí. Jedno si nelze říci: tak já napíšu v tomhle roce drama, román...”

Nejmilejší báseň

V roce 1940 vydal v Praze Jan Pohořelý neobvyklý sborníček. Má název Jedenáct nejmilejších básní, jak si je vybrali sami autoři. Vedle Hory, Nezvala, Závady... se tu objevuje i jméno Františka Hrubína. Vybral následující básničku se sbírky Krásná po chudobě. Když si ji občas přečtu, vždycky si vzpomenu na Terinu...

IN MEMORIAN

*Při vzpomínce na tvůj jasný hlas
všichni muži, co tě líbávali,
s rtů svých stírají si hebký popel,
při vzpomínce na tvůj jasný hlas,
který hloubka vzdaluje a kalí.*

*Prší na tvou milovanou hrud'
přes hlínu a přes kořínky země
a v nejdelší noci jiná tíha
tiskne tvoji milovanou hrud'
chvíli sladce, chvíli nepříjemně.*

*Do tvých dávných vlasů sáhla smrt
jak vichřice do plavého lánu -
Na špičkách těch posledních dnů svítí
zlato vlasů, jež rozčísla smrt,
proud k nám a proud na neznámou stranu.*

Snad nejkrásnější in memoriam věnované Františku Hrubínovi napsal Jaroslav Seifert v úžasném textu Pocta Vladimíru Holanovi. Hrubínovská sloka zní:

*Na smrt ještě ani nevdechl
František Hrubín.*

*Zprvu jsem netušil, kde objevil
kantilény svých veršů,
a on je poslouchal usměvavou vodou
na sázavském jezu.*

(i.m.)

Klasik dětské četby

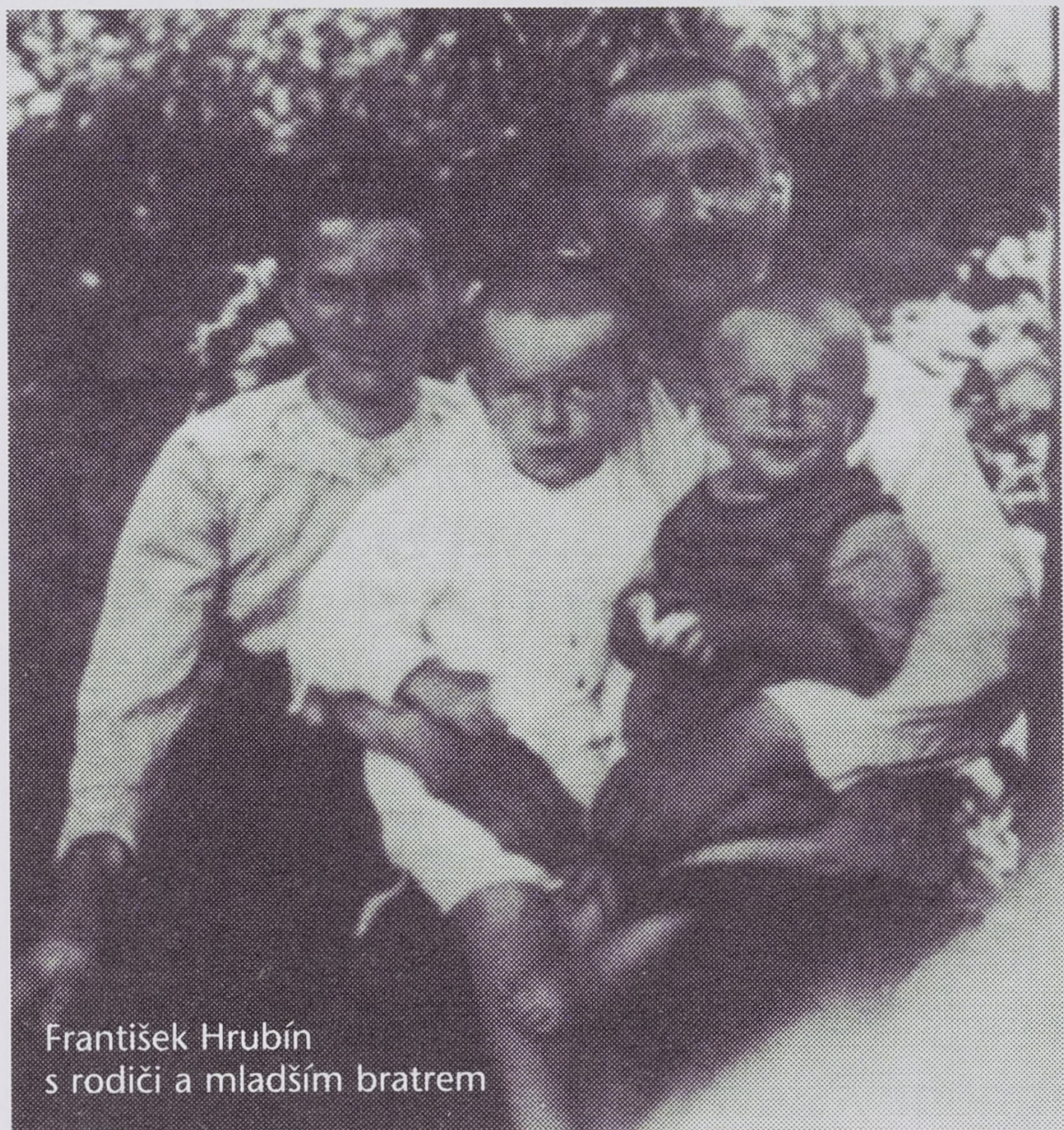
Z dalších Hrubínových sbírek si připomeňme alespoň Zemi po polednách (1937), Včelí plást (1940), Jobovu Noc (1945), Hirošimu (1948), Až do konce lásky (1961). Pozoruhodný je také Hrubín - prozaik. Próza U stolu prostým a současně velmi sugestivním způsobem líčí básníkovo dětství, Zlatá Reneta se dotýká jednoho z témat „Romance“: „Ve Zlaté renetě jde o člověka, na nějž bezohledně naráží svět, a on se s tím musí

Dědeček s vnuky

vyrovnat, usilovat o nejbohatší, o nejin-
tenzivnější vztah k životu, zatímco se
v něm pohyb života sráží s pohybem zá-
niku a smrti.“ Lásky (1967) zaujmou pře-
devším ty, kdo se touží dostat až do bás-
nické “kuchyně” Hrubínových současní-
ků a přátel i Hrubína samotného.

František Hrubín se stal klasikem dětské
četby. „Verše pro děti jsem tvořil spon-
tánně. Ze zkušenosti, ať už to byla dávná

František Hrubín
s rodiči a mladším bratrem

zkušenost z dětství nebo zkušenost otcovská, rojilo se množství námětů a obrazů, zdánlivě nevyčerpatelných, a tak stačil malý popud - písnička, kterou jsem zaslechl z oken školy, první neobratný dětský krůček, drobný děj přírodní - a už se říkadlo, sloka a někdy celá básnička vznesly tak lehce jako bělásek ze zelné hlávky." O Hrubínovi - dramatikovi se více dočtěte dále v zasvěcené stati prof. Jaroslava Vostrého

František Hrubín s dětmi

Romance na celý život

Romance pro křídlovku vězela v básníkově celý život velmi pevně, jistě i proto, že vychází ze skutečného prožitku. Na jedné z cest po Itálii vyprávěl za bouřlivé noci u červeného vína její příběh svým přátelům Ludvíku Aškenazymu a Zdeňku Seydlovi. Ti na básníka naléhali, aby se ze všeho vypsál. Původně měla být báseň komponována jako dopis Miroslavu Hofmeisterovi (opět narážíme na psaní začínající Milý Slávo...), nakonec vznikla mnohovrstevnatá skladba s množstvím časových rovin, jejichž prolínáním z nich za přispění neomylné kompoziční intuice poznenáhlu vystupuje vyvážený celek, který nedovolí čtenáři odstup a vtáhne ho přímo do dění. Romance skončila kdysi dávno, ale současně trvala až do chvíle, kdy se s ní její tvůrce a přímý účastník v jedné osobě pokusil lidsky vyrovnat tím, že ji proměnil ve výsostné umělecké dílo. Odehrávala se tak celý ten dlouhý čas od svého zrodu do svého zaznamenání. A nedosti na tom. Silou a naléhavostí překonala i smrt svého stvořitele a její příběh pokračuje i v našich časech. František Hrubín zemřel 1. března 1971.

Marek Pivovar

Co chtějí vidět?

Po dlouhé době se do české poezie vrací rozměrná lyricko-epická báseň, naprosto životaschopná, čtenářsky vděčná, právě proto, že tu nebudí na útlém příběhu lyrická květomluva, nýbrž že autor dovedl svou báseň vystavět na silném epickém základě.

Jako každá velká báseň je Hrubínova *Romance pro křídlovku* mnohovýznamná. Vybírám si z ní význam zajisté nikoli nejdůležitější a příběh tak podivně pošetilý, že je určitě autentický. Dva už nemladí muži, snad podnapilí, kteří se náhodou setkali v náhodné krčmě, ujíždějí kilometry cesty, aby uviděli - co aby uviděli? Co chtějí vidět?

Z recenze Jana Trefulky

Báseň a divadlo

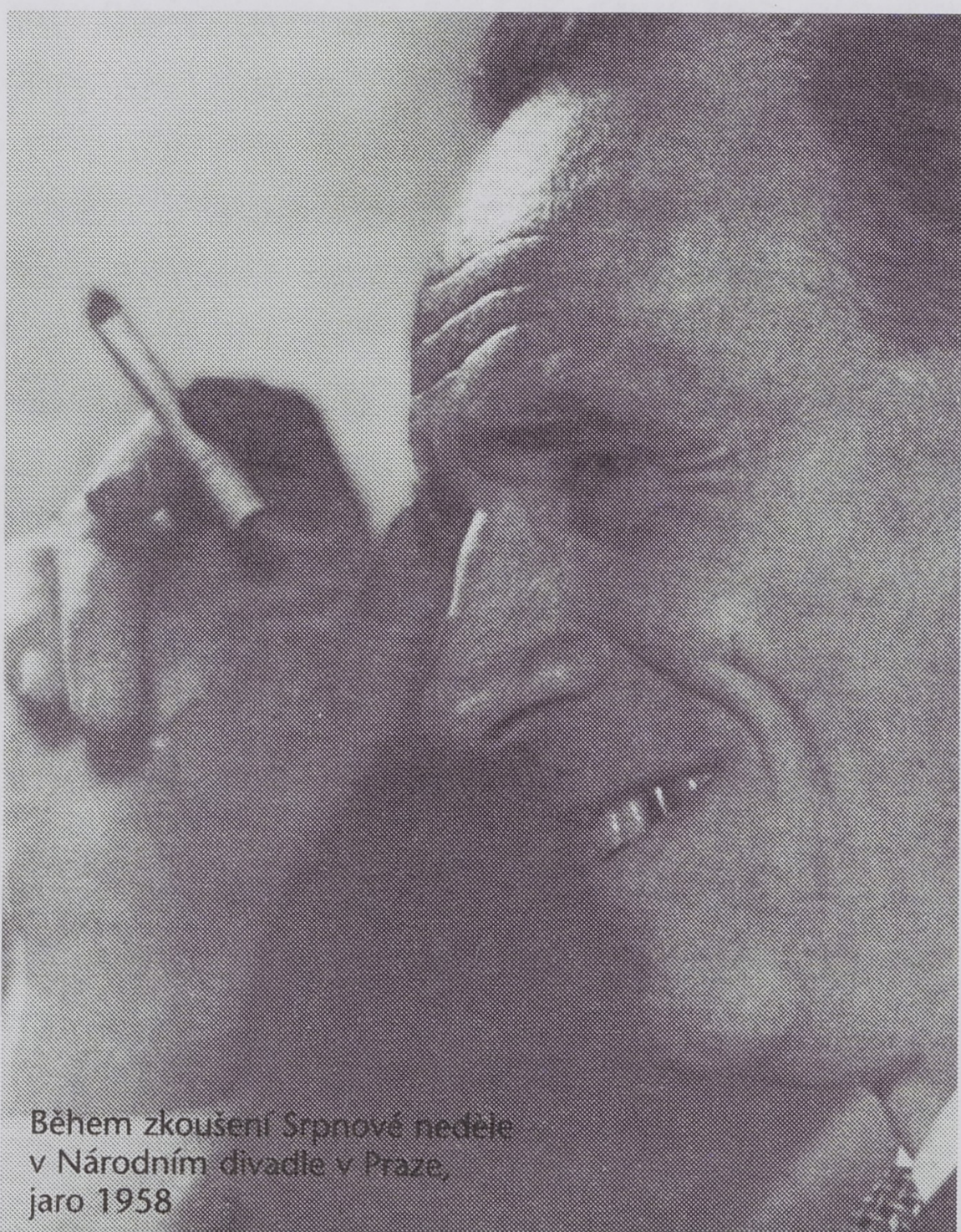
Když hledala dramaturgie činohry pražského Národního divadla za šéfování Otomara Krejči na přelomu 50. a 60. let básníka, který by pro ni napsal hru, připadla na Františka Hrubína nikoli náhodou: bylo to šťastné a úspěšné tvůrčí období básníka, který se na sjezdu Svazu spisovatelů v roce 1956 nebojácně vyjádřil k situaci v kultuře a v umění a měl také k divadlu vztah; přeložil a upravil například Hausmannovu hru „Lilofee“, uvedenou v Národním divadle v roce 1942.

Uvádět texty básníků, a nikoli současných specialistů dramatiků, chtěla činohra Národního divadla ostatně už za šéfování Zdeňka Štěpánka: práce soudobých uznávaných dramatiků byly příliš hluboce spjaty se společenskou služebností, i když se odvažovaly kritického pohledu. Měly jen

málo společného s uměním, tj. vlastně s poezií chápanou v širokém smyslu.

Pokus s Vítězslavem Nezvallem a jeho slabou hrou „Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou“ se nepovedl. Pokus nového vedení činohry s Krejčovou inscenací „Srpnové neděle“ Františka Hrubína měl naopak velký ohlas, i když u zavilých přívrženců socialistického realismu vzbudil - jako ostatně všechno, co se tehdy v Národním divadle dělo - pochopitelnou nelibost.

Po „Srpnové neděli“ inscenoval Krejča i Hrubínovu „Křišťálovou noc“. Kromě těchto her, iniciovaných Národním divadlem, napsal Hrubín na starý námět pohádkovou hru „Kráska a zvíře“ a „vlastenecké drama“ „Oldřich a Božena“, uvedené po srpnové okupaci v Divadle na Vinohradech. Nabízí se tedy otázka: když už sahá divadlo po Františku Hrubínovi dnes, proč neuvádí některý z jeho textů přímo určených divadlu?

Během zkoušení Srpnové neděle
v Národním divadle v Praze,
jaro 1958

I když například „Srpnová neděle“ znamenala v kontextu dobové dramatiky cosi ojedinelého, přesto se na ní příliš podepsala doba; je také spíš „čechovovská“ či „šrámkovská“ než „hrubínovská“. Rovněž ostatní básnickovy hry neobsahují z nejvlastnějšího Hrubínova básnického vidění světa - a sebe sama to úplně nejpodstatnější; dokonce ani tolik dramatismu, kolik ho v sobě má třeba jeho básnická skladba „Jobova noc“, inscenovaná ostatně v poválečném Déčku Emilem Františkem Burianem, nebo například právě „Romance pro křídlovku“. Divadlo je zvláštní umělecký druh: zejména ve své činoherní podobě systematicky „parazituje“ na literatuře. Svě možnosti zkouší přitom často právě tak, že se zmocňuje toho, co nebylo určeno přímo pro ně: brání se tím, aby neuvízlo v pasti snadno dosažitelného. V životě to tak bývá: co je nám opravdu blízké, co máme někde v hloubce duše, poznáváme nezdědka v tom, co jako by nám bylo z hlediska každodenní rutinní životní praxe velmi vzdáleno. Jistě také proto se režisér Radovan Lipus a dramaturg Marek Pivovar rozhodli pokusit se o Hrubínovu báseň v divadelní podobě - aniž tušili, že k témuž rozhodnutí dospěje ve stejném čase také pražské Národní divadlo (které již svou premiéru uvedlo v režii Ivo Krobota).

Takový zájem dvou divadel o jeden text nepředstavuje sám o sobě nic neobvyklého. V daném případě signalizuje však něco hlubšího. Divadlo - kromě jiného - vždycky přidává (nebo by mělo přidávat) k životu to, čemu se tomuto životu nedostává. Na první pohled jako by toho nebylo vůbec třeba. Přesto nám působí takový nedostatek často vážné duševní potíže; jejich původ pak hledáme ve všem možném, jenom

ne v tom, z čeho opravdu pramení. Nepatří k tomu, čeho se dnešnímu životu k naší společné škodě tak nedostává, právě poezie?

Že se divadlo v takové situaci obrací zrovna k Hrubínovi, a to právě ke skladbě, v níž jako by byl uložen koncentrát jeho tvorby a nahlédnuty její kořeny, je přirozené. A to nejenom vzhledem k tomu, co tato poezie obsahuje sama o sobě, ale také k tomu, že ji někteří z jejích inscenátorů mají vlastně už od dětství v sobě - mohli tedy tímto způsobem nahlédnout opět jednou do vlastního srdce. A bez pokusů najít cestu k vlastnímu srdci není myslitelná poctivá snaha najít cestu k srdcím diváků.

Odvažuji se dotknout těchto intimních souvislostí, o kterých mluvit brání dnešnímu člověku obvykle ostych, protože se v předkládané inscenaci ocitáme na intimní půdě intimních citů, kterých se dnešní doba tak stydí. O věcech, které jsou s nimi spojeny, pojednává proto nejčastěji velice vulgárním způsobem. Všechno, co si zachovává svou hodnotu jenom tehdy, zůstane-li intimní, se takovým způsobem podání ovšem ničí. Ať obsahuje Hrubínova skladba sebevíc dramatických prvků, zůstává intimně lyrickou. Její inscenace je proto pokusem o intimní divadlo v intimním prostoru.

Intimní divadlo: není to svým způsobem protimluv? Ti, kdo tuto inscenaci připravovali, vycházeli z přesvědčení, že není. O tom, povede-li se taková inscenace, samo toto přesvědčení ovšem nerozhoduje. V každém případě je ale potěšitelné, že si Národní divadlo moravskoslezské podobný pokus dovolilo. Jsem přesvědčen, že své obecenstvo si divadelní „Romance pro křídlovku“ v Ostravě určitě najde.

Jaroslav Vostrý

Herecké vyznání

Když jsem slýchal o smrti, když jsem ji poprvé viděl zblízka, byl jsem ještě malý a nedovedl jsem si představit, co to je...že děda už nebude, že už nikdy neuvidím pana Sedláčka s dlouhou fajfkou sedět u sv. Jana před trafikou, kterou mu dali za ustřelenou ruku v První světové válce.

...Až pak jsme spolu, Františku, hovořili o té spravedlnosti, jež je na každého z nás přichystána, a já ani tenkrát nepociťoval ještě ono chvění lidského strachu. Jen jsem vnímal jakousi úzkost z Tvého hlasu a srpnové nebe, které nás drtilo svou hvězdnou tíhou. Až teď, když moje srdce už netluče tak pravidelně a rozebíhá se do Tvého tehdejšího věku, už nejen rozumím, ale i hluboce cítím.

Proto se tolik - a čím dál častěji - přimykám k Tvé Romanci pro křídlovku.

Slyším drkotat vůz po nerovné cestě a podle skřípotu poznávám, kdo se to vrací z pole. Roztáčí se bláznivý kolotoč vzpomínek a já už si nečtu potichu, pro sebe - musím říct nahlas: "Jsem k zbláznění živý..." ... a ztrácím se, rozplývám do časů voňavého chleba, do úžasu nad oblou krásou dívčího ňadra, do časů, kdy -

„strážná užovka bude syčet v kraji
našich pahorků a o smrti nebudeme
nic vědět, jako o motýlím stínu
nic neví jetelový květ.“

Luděk Munzar, září 1982

V Lešanech

František Hrubín

Po potopě

*Kladu svou lítost na tvůj klín a ústa,
když blízkostí tvou ožívá,
ona tvé ruce zapouští a vrůstá
v radostnou noc, jež lásce radívá.*

*A tělo mé, tak horoucí, až chřadne,
již na tvůj souhlas nečeká
a chce to tvé - to, jež mou krví vládne
tak jako luna mořem zdaleka.*

*A po potopě, sladší čím dál více,
vlna mých rukou opadne,
tvé ňadro nám jak bílá holubice
bezpečnost všeho světa uhádne.*

František Hrubín

Romance pro křídlovku

Scénář: Marek Pivovar

Osoby:

Básník

František

Terina

Viktor

Tonka

Dědeček

1.

Básník: Pralesy kopřiv, hvězdami bičované
k oknu dokořán. Vlahá srpnová noc.
Ještě včera před šestadvaceti lety...
Vidím se v okně s koleny u brady. Bdím.
Musím bdít. A chlad ze světnice mě tiskne
do teplých a vonných vosků tam venku.
Tiskne mě na pečeť vzpomínky,
již jednou se odhodlám zlomit.
(Vstoupí do vesnické hospody. Rázem je
opilý. Přítomen je poslední host. Ten
vytáhne zpod kabátu křídlovku a zkouší
vyloudit pár tónů. Hlas hostinského:
„Končíme“.)

Básník: Rum. Velkej. Ještě jednou. A ještě jeden.

Viktor: Jsi to ty?

Básník: Cože?

Viktor: Ty mě neznáš? Já jsem Viktor.

Básník: Viktor... Viktor? (Viktor hraje, zdá se, že
už zachytí melodii, ale neúspěšně.)

Viktor: Ty už si nepamatuješ? Nepamatuješ si
na Terinu?

Básník: Terina je všechno,
co mých dvacet let do mě nanosilo
z vůní a tvarů a z čeho si dnes ona
jak z pláství vybrala strašné sladkosti.
Chci si ji vypodobnit, je však
nevypodobitelná.

Viktor: Seš ožralej.

Básník: Ty seš ožralej. Ještě dvakrát!

Viktor: Jsi ožralej, ale pamatuješ si na ni. Co ta-
dy děláš?

Básník: Domů. Chci domů.

Terina je všechno, co naráz zastavuje
srdce,
a přece to není smrt.

Viktor: Není smrt? (Hraje.)

Básník: Nevím, kolik má rukou a kolik úst,
každým stéblem a lístkem a každou hvězdou
mě žíznivě pije.

Viktor: Jedeme tam?

Básník: Viktor.
Nikdy nesundá čepici z hlavy, štítek
je dlouhý, aby se neopovážilo
slunce vykousnout stíny z divoké tváře...

Viktor: Tak jedeme?

Básník: Kam? Kam jedeme?

Viktor: Bojíš se, co? (Chytí se kolem ramen jako
staří přátelé. Jdou k traktoru.)

Viktor: Pst. Ať nevzbudíme starou.

Básník: Takže Terina...? (Gesto k maringotce.
Traktor s rámusem startuje, tma.)

2.

(František se velmi opatrně, protože poprvé, holí
břitvou.)

Básník: Jednou to začalo:
to jsi mi, tatínku, poprvé půjčil břitvu.
Tenkrát voněla síň koprovou omáčkou
a tys v dobré náladě pozoroval popel
doutníku, jak pevně drží tvar něčeho,
co už není a od té vzrušující
podívané jsi každou chvíli vzhlédl ke mně,
já jsem ti právě navždy unikal
s mýdlem na tvářích, s očima, jež chtějí
utkvělým pohledem na prach rozbít
střípek
zrcátka, spatřit mě za ním jako muže.

Tonka: Ono se to holí!

František: Neblbni, Tonko.

Tonka: No no, ty seš nějaká netýkavka. Přijdeš večer k řece?

František: Nevím.

Básník: Tenkrát jsem netušil,
že zaslechnu až za šestadvacet let
šelest popela, jenž sesypal se náhle
na žhavém konci doutníku, když mi ze rtu
vytryskla pod břitvou kapička krve.

Tonka: Pomazli se se mnou ve dne. Teď hned.

František: To nejde.

Tonka: Poprvně jsi roztekl jako svíčka.

Básník: Kdybys mi, tatínku, řekl:
„Ten dar je nad tvé síly!“
byl bych jej stejně vymáhal, byl jsem
prudký,
byl jsem nedočkavý a nebylo možno
déle se zdržet.
Za šestadvacet let, až na jaře přijdu
k tvému čerstvému hrobu a spatřím tam
kvést jako první rostlinu zlatý kopr,
poroste zrovna z těch hlubokých míst,
kde jsou tvá ústa, a z vysokého stonku
bude se smát všem neživým uschlým
věcem.

3.

(Traktor zastavuje, běží naprázdno, zmlkne. Oba muži se snaží zorientovat, rozhlížejí se, chodí sem a tam.)

Básník: A ještě včera stála na náměstí
střelnice. U ní nabíjel pušky Viktor.

Viktor: A tady stál kolotoč. Tady maringotky.

Básník: (Zatímco Viktor se se střídavými úspěchy snaží hrát na křídlovku.)

Všechno to bylo okoukané, než
Terina stiskla páčku na aristonu,
než Viktor hodil na pult dvě plné hrsti

broků:

„Nabíjejte si sami!“ Nechal si pod kůží
hubených tváří běhat kuličky zvuku
a na křídlovce vynesl vysoko
Herkulovy lázně, prohnal je povětrím
až nad kostel, všelijak je zpřevracel,
nakonec srazil do husí travičky
a nechal u hvězd zatřepetat se sólo.
Přitom ani na chvíli nespustil oči
ze mne a z Teriny.

Viktor: To bylo tady.
Básník: Je noc lopuchů a kopřiv. Tudy utíkala za mnou.
Viktor: A za mnou se vracela.
Básník: Posviť tam! Vidiš?
Viktor: Rumiště.

4.

(František na kolotoči, Terina zazadu přiskočí.)

František: Utrhne se to!

Básník: Zavýskla, opřela se mi koleny o lopatky
a má křídla se rozprostřela v její krvi.
Dosud se mnou nepromluvila jinak
než výsknutím, jako by byla jen živel.

František: Utrhne se to!

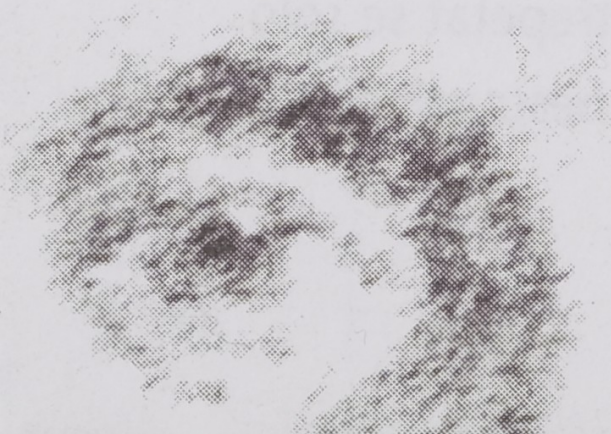
Terina: Tak ať!

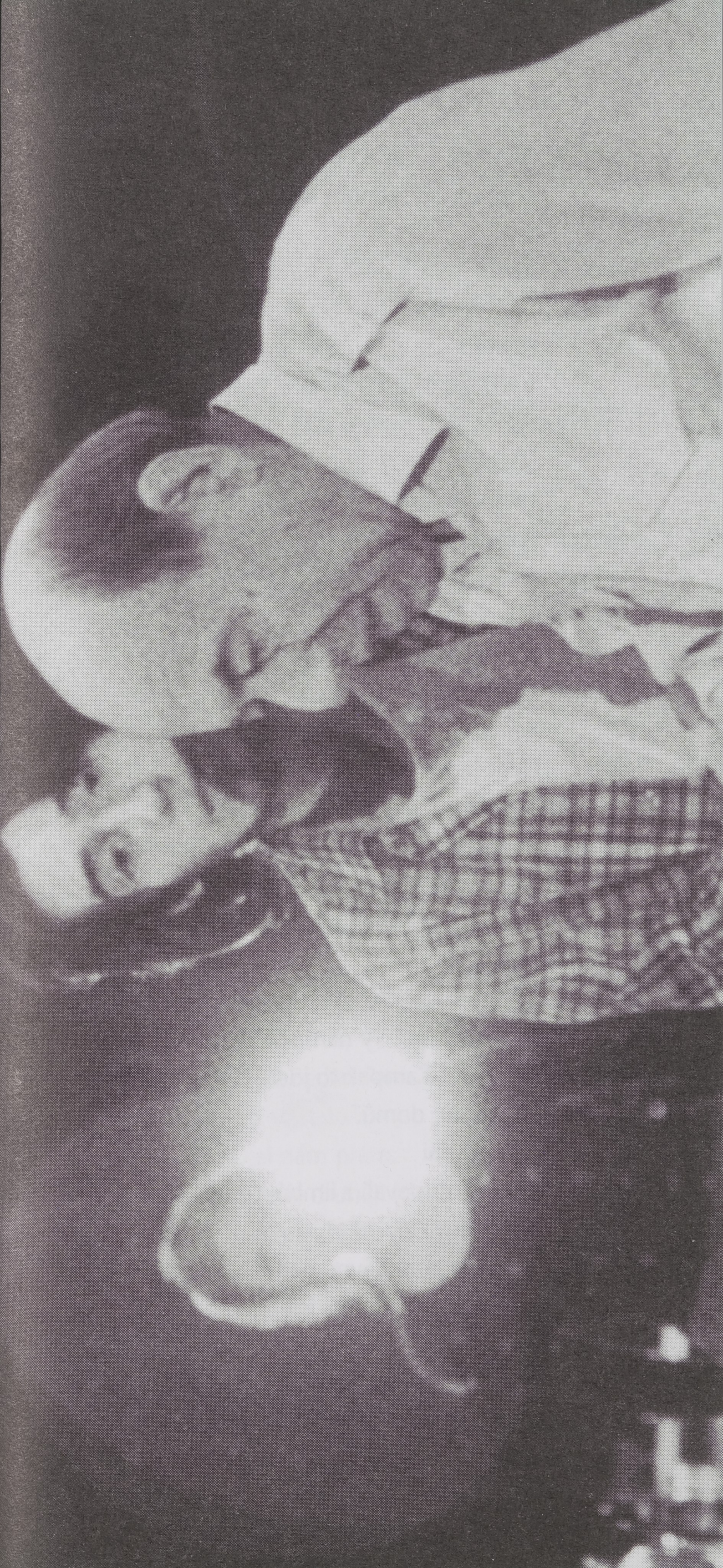
Viktor: Terino!

Terina: Už jdu. (Seskočí, Viktor ji gestem pošle do vozu. František odchází na druhou stranu, Básník sedá na jeho místo. Přichází nazlobený Viktor.)

Viktor: Ještě jednu jízdu, mladej?

Básník: Už ne. (Viktor přiloží křídlovku k ústům, hraje.)

5.

František: Až včera večer po poslední jízdě šli jsme si s Terinou sednout k tarasu do hluchavky.

Básník: Zkusil jsem ji políbit na spánek,
uhnula se a bledý plamínek vlasů
šlehl mě do rtů, ucítil jsem hluboko
v kříži palčivost a vyhořel jsem v ústech.

Tonka: Poprvně jsi roztekl jako svíčka. Tak pod jasanem, ano? Jdu napřed. (Dědeček, zatím spící na posteli, se probudil.)

Dědeček: Pojedeme domů?

František: To víte, že jo.

Dědeček: A kterej vy jste?

František: Kterej myslíte?

Dědeček: To pudem aspoň tři hodiny, pane Berka. Domů, domů... Kabát. A hůl!

Básník: Dědečkovi
bylo by napřesrok osmdesát let.

František: Je po mrtvici. Slyší každé slovo našeho světa, ale hned je zapomíná.

Dědeček: Opravdu mě vedete domů?

František: Vedu.

Dědeček: To jsem rád, že jdu domů. Dobrýtro, paní nadlesní! Vy nám stále mládnete!

František: Dobrýtro. Kampak to jdete?

Dědeček: Ale domů, domů.

Básník: Den po dni
mrtví vystupovali z limbů a za ně
jsem mluvil já.

František: Dyť já už jsem dávno nebožka, pantáto!

Dědeček: Ale jděte... a vidíte, jste pořád taková pěkná paní...

Básník: Bavil jsem se tou hrou, ale častěji
už jsem se viděl, jak se s divokou

Tonkou,

až si navečer odskočí z panského,
pouštíme peřejemi a hledáme
nejprudší proud, v němž jako proti své
vůli

se k sobě přitiskneme břichem a prsy.

Dědeček: Nebolejí vás nohy, pane Berka?

František: Ale nebolejí.

Dědeček: A jak se dostaneme přes řeku?

František: Půjdu najít převozníka. (Usazuje dědečka.)

Dědeček: A nebude vám to dlouho trvat?

František: Nebude!

Dědeček: Já totiž spěchám domů!

6.

(Chlapec vyhledá Tonku, která už se připravuje, ač předstírá, že seče.)

Tonka: Co kdybych tě stáhla do vody a utopila?

František: Jen to zkus. Já tě stáhnou z kůže. (Sápou se po sobě, dychtivě, prudce.)

Dědeček: Pane Berka! Pane Berka, pomozte mi!

František: Co se stalo?

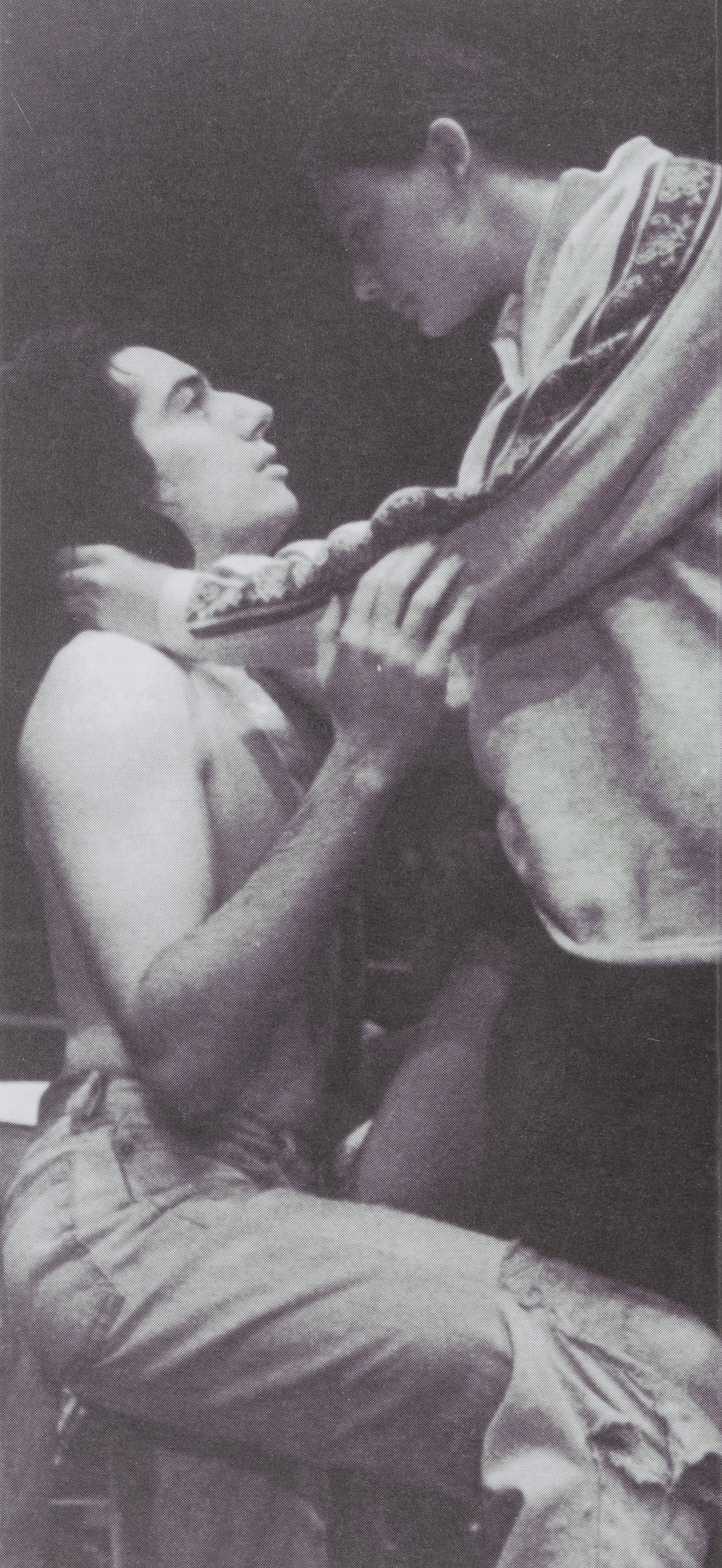
Dědeček: Ujel nám prám.

František: Přijede druhej! (Opět se sklání k Tonce.)

Tonka: Jestlipak se ho někdy zbavíš?

Básník: Tončiny drsné ruce, jež za to léto
chtěly z mých chlapeckých ramen sedřít
slunce

až do poslední šupinky, vytrhly naráz
má křídla z Terininy krve a zpátky do zad
jakoby navždy mi je zamáčkly.

7.

(Přejde Viktor, přes každé rameno flintu, zajde do maringotky. Terina s dítětem na rukou popojde až do míst, kde rostou kopřivy a lopuch.)

František: To je vaše? Pořád vás s ním vidím.

Terina: To je bráška. Má mě nejraději.

František: Mně se po vás stejskalo. Celej den.

Terina: Vy nemáte holku?

František: Holku? Ne.

Tonka: (Zjevení.) Pomazli se se mnou ve dne.
Teď hned!

František: Jak tu budete dlouho?

Terina: Asi jen do pozejtřka, je po pouti. Podle toho, jak půjde kšeft. Musíte hodně chodit!

František: Budu.

Viktor: Terino?

Terina: Už jdu!

František: Budu chodit! Určitě!

Viktor: Kde pořád couráš?

Terina: Uspávám brášku.

Viktor: (Podává jí svou čapku.) Skoč mi natrhat višně. Víš kam.

8.

(František s Tonkou, milostná scéna, pak oba odcházejí.)

Básník: Prsatá Tonka.

Ze zaprášených nohou a snědých lýtek
vytryskla andělsky bílá stehna. (Tonka se
vrací sama, bez Františka. Setkává se
s Básníkem.)

Stačilo však jít druhý den podle řeky,
abych byl čistý, abych necítil dech
ze silných vyhrnutých rtů, které nikdy
nelíbají.

Tonka: Copak s takovým klukem? Pokaždý roz-
tečeš jak svíčka! Však ty přilezeš!

Básník: Už nikdy se nesejdu s Tonkou,
od včerejška večer leží a čeká
v modřínech u Obor, a navěky zkamenělá
tam leží mezi ostatními balvany,
čeká a ze starých metlic vystrkuje
černý bok, tisíc let bude mě marně
a marně čekat.

9.

(Mezitím František s Dědečkem potkali Terinu.)

Dědeček: Dobrýtro!

Terina: Dobrýtro.

Dědeček: Vám to ale dneska sluší, paní nadlesní!
A to mi pořád říkají, že jste po smrti.

Terina: Já?

František: Je po mrtvici. Slyší a vidí jen koho chce.
(Usedají do trávy na břehu řeky. Šumění
vody, ptáci, letní den.)

Básník: Terino, obleču tě do hvězd a tvé tělo
posázím vesmíry, poslední křísnutí
cvrčka na podzim bude ti slyšitelné
stejně jako exploze, když vzniká nová
hvězda.

Dědeček: Už tady měl dávno být.

Terina: Kdo?

František: Přívoz přece. (Terina a František se smě-
jí.)

Básník: I v nejbědnějším hvozdíku budeš celá,
jeden vesmír však sotva bude stačit
na slzu, která zrcadlí tvé zalykavé
pohnutí, když jsem tě dneska vzal kolem
ramen.

František: (Který chtěl celou dobu něco tak pěkného říci, nakonec vykoktá, málem vpadne Básníkovi do posledních slabik:) Máte hezký ruce.

Terina: (Prvním slovem jakoby reagovala na Básníkovu promluvu.) Hezký. Hezký? Co je na nich hezkýho, mají pět prstů jako každý jiný. (Nabízí mu višni. Vezměte si.

František: Ne, vy.

Terina: Tak oba. (Terina sní višni, druhou si dá do úst a blíží se k Františkovi. Ten zavře oči a otevře ústa, Terina si to na poslední chvíli rozmyslí a podá mu višni rukou. František ji chce políbí, ona ucukne. Pak už se navzájem krmí višněmi.)

Terina: Vy opravdu nemáte holku?

František: Nemám. Opravdu. (Už už se zase zjevuje Tonka, ale básník ji zlostným gestem zahání, se zalíbením hledí na dvojici.)

František: Vlastně mám. Tebe?

Terina: Já vás mám taky moc ráda. Co je to medúza?

František: Takové průsvitné mořské zvíře s chapadly. Proč?

Terina: Viktor mi pořád říká, že jsem taková jeho medúza.

Dědeček: (Mezitím podřimoval, díval se před sebe atd.) No vidíte, a mně říkají, že už jste nebožka. Jedeme domů, pane Berka. Prám přistál. Máte na přívoz?

10.

(Terina letmo a plaše políbí Františka, vrací se zpátky. František pomáhá dědečkovi na imaginární prám.

František: Pozor, ať nešlápnete do vody.

Dědeček: Je asi pořádně studená.

František: Tak. A jsme tady.

Viktor: Kde jsi byla, čubko! A kde máš višně? Poslal jsem tě pro višně. Ty neumíš mluvit? Nebo ti já nestojím za slovo? S tím šturem mluvíš. Byla jsi s ním? Byla? (Terina se mu snaží vysmeknout.) Jeho se neštítíš, co? Jeho ne! Já neumím mluvit jako on, ale dobře vím, že takovej o tebe nestojí. Ty jsi ještě hloupá. (Terina s pláčem uteče do maringotky. Viktor se chopí křídlovky.)

Básník: Neumřete mi, řekla mi Terina,
když jsme se ráno loučili. Šel jsem z pošty,
musel jsem Tatínkovi poslat telegram.
Vzal jsem ji za ruku, ale hned jsem ji pustil.
Zpod štítku čepice zely dva otvory, mířily
na každý můj pohyb.

Terina: Neumřete mi!

František: Nač umírat? Jsem k zbláznění živý.

Básník: Ano, jsem pořád živý.
Už si ji umím vypočítat.
Právě je na cestě k řece
a já za ní jdu schválně oklikou,
protože cítím divoký pohled zpod
dlouhého
štítku.

Viktor: Škoda, že nemám pušku!

Básník: Ty dny po pouti budou patřit mně a jí.
Lešany budou kýlem
drhnout o hroby dávných tanečníků.

Viktor: Nesmíš ji vidět. Už nikdy!

Básník: A stejně cítím, že tu s námi je
všechno, čím láska navěky nás všechny
přežije,
kdybych to třeba hledal a nenašel,
skalám v řece to budu rvát z tvrdých čel
protáhnu ruku i zmrzlou závějí
a zas ucítím její dotek, a ještě silněji.

Viktor: Je to pryč, rozumíš? Pojd', ona už odtud
nevyjde. Tak to holt chodí.
Jen ať křídlovka na pohřbu mi zahraje
sólo,
neříkám hned, neříkám za měsíc,
neříkám za deset, ani za dvacet let,
a pak ji za mnou hod'te do hrobu!

Básník: Budu cítit divoký pohled zpod dlouhého
štítku. A potom ji uvidím.

11.

(František s Dědečkem. Doma. Podvečer.)

Dědeček: Tady je ale zima, v tom vlaku.

František: Krhanice, vystupovat!

Dědeček: Tak a teď rovnou domů.

František: (Začíná Dědečka chystat na noc.) Tady
si odpočineme. Domů je to ještě daleko.

Dědeček: Ale já chci...

František: Zítra pojedeme dál.

Dědeček: Ale hned ráno. Slibujete, pane Berka?

František: Slibuju. Hned ráno.

12.

(František a Terina sedí u vody, tam co seděli s dědečkem. Hluboká noc.)

Básník: Terina

už bude čekat. V Sázavě se voda
bude zelenat, jako by se v ní všechna
Viktorova žluč rozlila.

Viktor: (U Terininy maringotky.) Terino? Jsi
tam? Vylez, chci s tebou mluvit. (Hlas
matky: Spí někde venku, pod vozem. Je
hrozný dusno. Viktor svítí pod vůz, pak
zamíří pryč přes lopuchy a kopřivy.)

Tonka: (Nakukuje oknem do světničky, v níž spí
Dědeček.) Františku! Franto, jsi tam?
Vylez, chci s tebou mluvit.

Dědeček: (Ze spaní.) Dobré ráno, Marjanko. Vy
nám jenom kvetete.

Terina: Voda je teplá.

František: Tak se vykoupeme!

Terina: Ale v čem?

František: No, jen tak. Vodě je to jedno.

Terina: Ale mně ne. Jeden po druhém, ano?

František: Tak jo.

Terina: Hezky se otoč.

František: No jo...

Terina: Ne! Lehni si na zem a hlavu schovej do
trávy!

František: Jsem k zbláznění živý.

Básník: Už dnes je mne víc o chvíle,
jež budou patřit jen mně a tobě.
O kolik let jsi do budoucna živa,
o kolik ran a švů?

Terina: To je nádhera! Nedíváš se, že ne?
Náhodou, já tě mám tisíckrát raději než
ty mě. Opravdu. Už! A teď se koupej ty.

13.

(Viktor přichází k Františkovu oknu, svítí baterkou dovnitř.)

Viktor: Vylezte! Oba! Víím, že tam jste! (Když nikdo neodpovídá, tiše vlez oknem dovnitř, posvítí na Dědečka, usadí se na židli, čeká a klimbá.)

14.

(Terina a František.)

Terina: Takhle to už bude pořád.

František: Pořád. Co kdyby sme se vzali?

Terina: Proč ne? Táta by nám koupil novej vůz. V zimě bychom byli u našich. My totiž máme chalupu, jako vy! Ale ty chceš být přece profesorem!

František: Já ne. Naši to chtějí. Já se radši toulám.

Terina: A ty bys to udělal?

František: Co?

Terina: Ty bys utek?

František: No... No jasně! Jsem přece plnoletý!

Terina: Podívej, prstýnek. Chceš udělat taky takový?

František: Chci.

Terina: A co by tomu řekli, že jsi utekl?

František: A co Viktor?

Terina: Viktor? (Směje se, pak vážně.) Já chci jen tebe. (Milování, více tušené než viděné, v každém případě velice něžné.)

Básník: Už dnes, v té noci všech nocí,
kdy poprvé nesu břímě lásky a smrti
současně a kdy je chci nést, navždycky
třeba,
už dnes je mne víc o dny, kdy jásavě
utkvím v slunečním blankytu a tam se
rozdrolím v tisíceroú píseň,
ale také je mne dnes v noci víc
o celá léta, kdy budu na marné plameny
v sobě dolévat líh.
Už dnes je mne víc
o ty nejzoufalejší, pro něž budoucnost
vždycky bude dar
nad veškeré lidské síly.

15.

(František se vrátil domů, leze oknem, Viktor se probouzí a vrhá na něho.)

Viktor: No tak kde je, ty parchante!

František: Kdo? A nekřičte, ať nevzbudíte dědečka!

Viktor: Však ty víš, kdo! Chceš ještě jednu, fousku?

Dědeček: Už je ráno? Pojedeme domů!

Viktor: Už ji nikdy neuvidíš! (Vyskakuje oknem.)

Dědeček: Nechte mě tu ohřát, pane Berka, je mi strašná zima. Františku, to jsi ty?

František: Dědečku, vy jste mě poznal?

Dědeček: Ale vždyť já jsem doma! To jsem rád, to jsem rád.

František: Já taky, dědečku.

16.

(Terina se krade přes lopuchy domů, Viktor už ji čeká.)

Viktor: Ty čubko! (Mlátí ji čepicí.)

Viktor: Já ti ho vyženu z hlavy! (Z maringotky matčin hlas: Nech toho. Terino, domů!)

Viktor: Už na ni nestačíte! Od zítřka si ji do parády беру já. Tam spíš dneska naposled, mrcho! (Z maringotky matčin hlas, nadávky a bití.)

17.

(U Františka, pokračuje hovor s dědečkem.)

Dědeček: A co tvoje škola, Františku? Tatínek má starosti.

František: Jsou prázdniny.

Dědeček: Já vím, já vím. Kdy přijede táta?

František: Zítra.

Dědeček: To je dobře. Hlavně, že jsem doma. Domů, pane Berka.

František: Dědečku? Dědečku!

Dědeček: Ráno pojedeme domů.

František: (Píše dopis.) Milý Slávo, tu Tonku, víš, tu pěknou, už nechám. Víc než prsatá byla hrozná. Nadávala i vodě. Když jí proud chrstl do krku, až se zakuckala, začalo ho plácát a vztekle křičela:

Tonka: Ty parchante! Parchante jeden!

František: Chtěl bych ti vypodobnit Terinu, ale je nevypodobitelná.

Terina: Františku, Franto!
František: Terino!
Terina: Zhasni lampu.
František: Co se děje?
Terina: Musíš mě tu nechat. Třeba na půdě, to je jedno. Já se tam bojím.
František: Ale on tu byl!
Terina: Viktor?
František: Hledal tě.
Terina: Tak to by moh přijít znova.
František: No jo...
Terina: Vylez! Chceš višni?
Dědeček: Koho to tam máš, Františku! Holku, co?
František: Holku, dědečku!
Dědeček: Vezmi ji dovnitř.
František: To nejde. Budu teď chvíli pryč, dědečku. Nepotřebuješ nic?
Dědeček: Ale jen si jdi, Františku, jdi si. Hlavně, že jsem doma.
Terina: Musíme spolu utéct.
František: Ale teď žádný vlak nejede.
Terina: To nevadí. Ze začátku půjdeme pěšky. Ale já nemám žádné věci!
František: Sejdeme se brzy ráno. Sbalíš se. V pět přijď k řece.
Terina: Táta mě má rád, hned zítra mu napíšu.
František: Nějaký peníze mám. Na pár dní. Pak už se nějak protlučem. Co to máš?
Terina: Přece ty višně! Chceš? Nechtěla bych mu teď přijít do rány.
František: Proč o něm pořád mluvíš?
Terina: To bys ho musel znát.
František: Už o něm nemluv. Ráno odjedeme.
Terina: Dobře. (Terina si nasadí Viktorovu čepici, a napodobuje Viktora:)
Terina: Ještě jednu jízdu, mladej?

František: (Strhne jí čepici z hlavy a vztekle Terinu praští. Ta odchází.)

Básník: Do smrti
neuvidím udivenější oči.
Do smrti
neuvidím zoufalejší dětské oči.
Také však uvidím
ohyznou bílou skvrnku na tvé snědé
tváři.

František: Ještě před chvílí jsem jí říkal měsíček.

Básník: A místo vlasů s leskem lunných bronzů
trs žita, po němž sjel nešikovně srp,
v koutku úst lacinou rumělku,
rozmazanou
mými polibky.

František: Co ty však na mně spatříš v tu chvíli?

Básník: Vychrtlého vyjevence,
jehož prsty
budou jednou marně hledat aspoň tvůj
hrob,
kam by je rád zabořil, až bude zoufat,
že život je dar nad jeho síly.

18.

(František se vrátil domů. Něco není v pořádku. Dědeček sice leží na posteli, ale s holí v ruce a v klobouku, oblečený. Je mrtvý.)

František: Dědečku. Dědečku! (Začíná starobylý rituál, František svléká dědečka, omývá ho a zase obléká.)

Básník: Už dnes je mne víc
o noci, kdy budu bloudit kolem svého dna

a té studny jak hvězdu, jež se třepí
do běla, vyhlížet tvář vlastní ženy,
o dny, kdy budu se znovu počínat
z hanby do ztraceného domova,
aby mě donosil až k smrti.

Bdím. Musím bdít.

Terina: (Z dálky.) Františku... Františku!

Básník: Už dnes je mne víc
o den, kdy se můj synek poprvé
bude holit a já mu nenabrousím břitvu,
ani mu neukážu, jak ji přiložit k tváři,
bude mu k smíchu taková stará věc.
(Odbíjí pět hodin, František se nechá na
okamžik vyrušit, ale ještě není hotov.)

Viktor: (Z dálky.) Terino. Terino!

Terina: Jsi tady? Františku, já jsem nechtěla...
(František dokončil obřad, zapaluje svíčku,
pokládá hlavu na stůl, usíná.)

Básník: To nesmíš! Nesmíš. Jdi! Jdi za ní!

Tonka: (Klepe srpem na okno.)

František: Terino!

Tonka: Přijdeš k řece? Komedianti odjížděj.

František: Dědeček...

Tonka: Nech pořád toho... Však ty přilezeš za
Tonkou. Jen co ta holka bude pryč.
Hřeje to tam, vid'? Pane Bože! (Křičuje
se, odchází. František vyskakuje z okna
a běží za Terinou.)

František

a Básník: Terino! Terino!

19.

(Terina odchází pomalu, jako na popravu, ohlíží se, když uvidí Viktora, rychle si sedne a schoulí se, jakoby se chtěla učinit neviditelnou.)

Viktor: Terino... Myslíš, že takovej o tebe stojí? Tak schválně - počkáme tady na něj spolu.

Terina: Františku!

Viktor: Copak ten by byl schopnej se o tebe postarat? Terino... já, já neumím tak mluvit jako on... ale dyť... já tě mám rád.

Terina: Ne... Já nechci. Františku!

Viktor: Ty... ty čubko! (Surově, zvířecky se na ni začne dobývat, Terina se zprvu vysmekne a utíká. Přibíhá František, místo je prázdné.)

Básník: Kdoví kde a na jakých cestách
se to léto budeš toulat
ve voze se záclonkami.

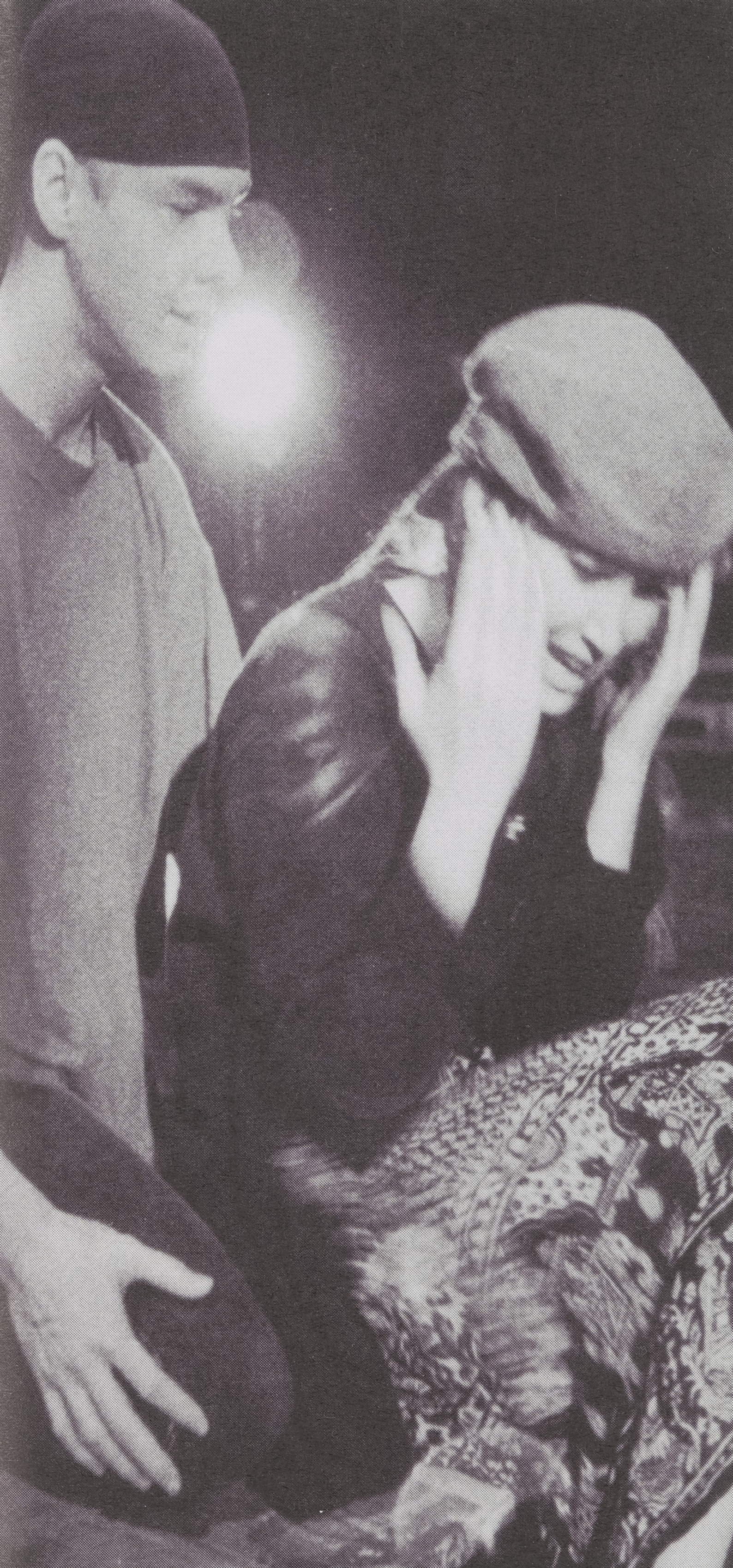
František: Terino! (Viktor dohnal Terinu a ta už se mu tentokrát nevysmekla. Akce prolíná do dalšího obrazu, do celé vstupní části Básníkovy promluvy.)

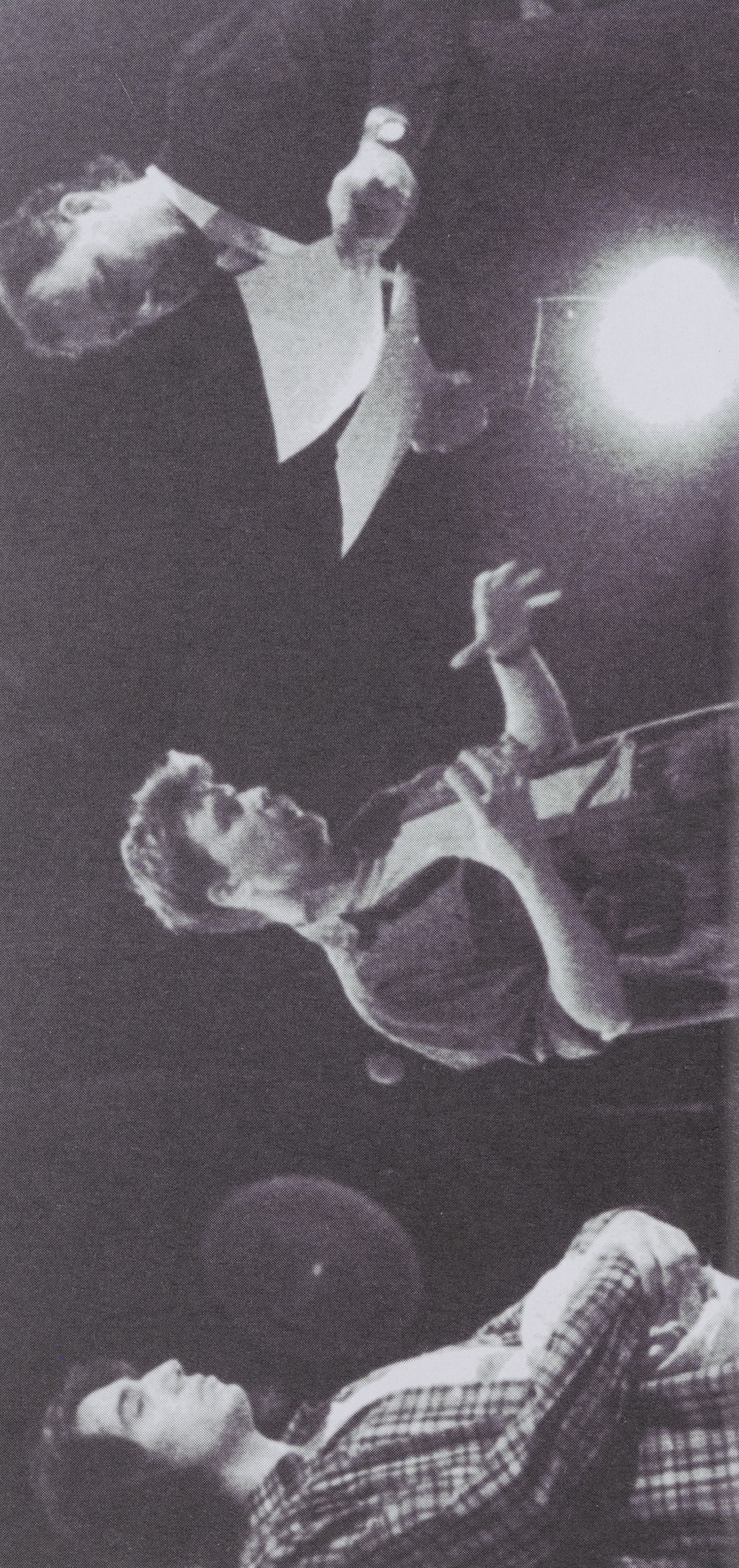

20.

- Básník: Uvidíš, jak spolu
rozjaříme léto, Terino!
Už si tě celou
dovedu vypodobnit, od zachvění
zlatého chřípí až k té žilce v bílém
dolíčku pod koleny.
Mám hádat, co právě
teď děláš?
Vidím tě, jak ležíš naznak
v chládku pod vozem. Slunce osedlává
paprsky, aby tě hledaly, že už jdu.
- Viktor: Už ji neuvidíš. Není s náma.
- Básník: Budeš směšný, Viktore,
tím, že mě konečně
vezmeš na vědomí s jakousi úctou,
je to úcta, co ti budu číst z tváře.
- Viktor: Už s náma není.
- Básník: Utekla ti?

Viktor: Umřela. Umřela na záškrť. Hned dva měsíce potom. Mohla žít. Ale nechtěla. Bez tebe ne. (Posvítí do kopřiv.)

Viktor: Pojd', ona už odtamtud nevyjde.

Básník: Ne! Dneska vyjde...

Ať se i smrti podobá, nikdy to přece nebude smrt, její věrný obraz je v řece, láska a život...

Věčně jiná voda žene se peřejí,
jen pěnu chytíš z ní a kdoví kde je jí už konec.

Hraj. Tak zahraj!

Viktor: Už jsme dohráli, kamaráde.

Básník: Hraj... Kde máš křídlovku?

Viktor: Nechal jsem ji tam. Napij se.

Básník: Vrať se pro ni!

Viktor: Pro smrt?

Básník: Pro křídlovku. Teď jí musíš zahrát.
Musíš!

Rozumíš?

Viktor: Tak dobře. Už jdu. Jdu!

21.

Básník: Navždy mne bude víc
o těžkou chvíli jedné srpnové noci,
kdy jsem chtěl, aby ožil její předobraz,
a kdy Viktor namířil světla reflektorů
do lopuchů ve škarpě pod hospodou
a tys odtamtud, štíhlá, se vznešeným
držením, bosa, s mechovýma očima,
a s ňadry, v jejichž oblém světle se nikdy
neusmějí dětská ústa, tys odtamtud
nevyšla.

(Zdálky se ozve křídlovka, která velmi zvolna sílí.)

Navždy mne bude víc o tu noc,
kdy jsem tě vyvolával z měsíčních par
a popel na žhavém srdci chtěl držet tvar
něčeho, co už není, zatímco tys žila
a žiješ, ne přízrak, ne stín jenž vstává
z már,

ne bludička, ne bysta náměsíčně bílá,
ale láska, jež v krvi žil a cév
divoce tepá.

Navždy mne bude víc
o člověka, z něhož břímě lásky a smrti
a břímě života vyrazí zpěv.

K O N E C

Scénář vznikl podle básnické skladby
a podle filmové povídky Františka Hrubína.
Povídka, podle níž vznikl scénář k filmu Otakara
Vávry, byla poprvé otištěna v programu
k inscenaci „Romance pro Křídlovku“ ND
v Praze.

Program vydalo Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě, ředitel I. Racek, šéf činohry J. Deák, redakce programu M. Pivovar, výtvarník plakátu a programu M. Pražák, fotografie ze zkoušek: Josef Hradil.

Sazba: studio UPGRADE,
tisk Ostravské tiskárny, a. s.

Plakát k inscenaci je možno zakoupit v předprodeji divadla. Veškerá práva k provozování díla zastupuje Dilia.

NDM

Generální sponzor činohry:
MS-UNIKOV Ostrava, s. r. o.

VÍTKOVICE

Sponzor představení

Realizováno za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky

Mediální partneři NDM

